Provincie Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Behandeld door:	Martijn van Gessel	Uw brief van:	
Telefoonnummer:	0412 458888	Uw kenmerk:	C2277795/4894620
Bijlage (n):		Registratienummer:	**15735647** / 1573427
Onderwerp:	Aanvulling inspraakreactie ontwerp Omgevingsverordening (nr. 4892468)	Datum:	3 juni 2021

VERZONDEN 0 8 JUN 2021

Geacht college,

Wij hebben kennis genomen van de ontwerp Omgevingsverordening Noord-Brabant. Deze geeft aanleiding voor ons om te reageren middels een inspraakreactie. Dit hebben wij op 19 mei jl. al gedaan op proforma basis. Daarin hebben we aangegeven dat onze inspraakreactie zich richt op de volgende onderdelen:

- Versterken van omgevingskwaliteit (artikel 4.14 en 4.15);
- Duurzame energie;
- Water.

Per brief d.d. 26 mei jl heeft u het ontvangst van onze proforma-reactie bevestigd. U geeft ons t/m 8 juni ruimte om de ingediende inspraakreactie nader te motiveren. In voorliggende brief geven we inhoud aan onze inspraakreactie. Graag komen wij met u in gesprek om onze visie op, en ideeën over, een doelgerichtere samenwerking samen te beschouwen.

Onze meest essentiële constatering met betrekking tot de Ontwerp Omgevingsverordening is dat deze op onderdelen niet de gewenste, tevens verwachte, afwegingsruimte biedt. We zien dit als een tekortkoming dat zich met name gaat wreken in relatie tot hetgeen wij nodig achten om de ontwikkelkansen in ons buitengebied te kunnen benutten. We zullen hierna nader toelichten wat we hiermee bedoelen. Tevens doen we suggesties voor aanpassing van de Omgevingsverordening.

Zoals u weet staan we ten aanzien van het landelijk gebied voor grote opgaven. Het goed begeleiden van de transitie van de landbouw, de energietransitie, doelstellingen op het vlak van water en natuur , het integreren van thema zoals klimaatadaptatie, duurzaamheid en innovatie. Bovendien dienen we ons voor te bereiden op de Omgevingswet en worden we als gemeente uitgenodigd om qua werkwijze en projectaanpak te anticiperen op deze wet.

U stelde 2018 de Brabantse Omgevingsvisie vast. Deze visie kondigt een nieuwe provinciale kijk aan op de ruimtelijke ontwikkeling in Brabant aan op basis van rond, breed en diep 'kijken'. Qua visie sluit deze goed aan op wat wij in de dagelijkse praktijk tegen komen en biedt een

Gemeentehuis: De Misse 6
Postbus 19, 5384 ZG Heesch
Telefoon (0412) 45 88 88
Bij voorkeur digitaal:
www.bernheze.org
gemeente@bernheze.org

goede basis om tot een situatie te komen waarin we als overheden ieder onze verantwoordelijkheid nemen op het niveau dat daarbij past.

Als gemeente Bernheze trachten wij in de vaart der volkeren aan te klampen bij alle relevante maatschappelijke – en beleidsontwikkelingen. Voor een relatief kleine organisatie is dat niet eenvoudig. Zeker wanneer we beseffen dat de grote opgaven (zoals hiervoor benoemd) met name in de landelijke gemeenten aan de orde zijn. En waar we veel moeite hebben met het op peil houden van de kwaliteit en kwantiteit van onze organisatie. Ondanks dat, laten we ons zien aan het front van diverse ontwikkelingen en uitdagingen:

- We beschikken over actueel beleid m.b.t. maatschappelijke onderwerpen zoals huisvesting internationale werknemers en zonneparken. Ons beleid voor windturbines is in ontwikkeling;
- We zijn kartrekker in het Europese Interregproject I-Qua, waarbij we in Noord-Brabant en Vlaanderen innovaties doen op het gebied van decentrale afvalzuiveringen bij ruimtelijke ontwikkelingen, met name gericht op de toepassing in het buitengebied. Dit vanwege de grote rioleringsopgaven en beperkte huidige afvoercapaciteit;
- We staan aan de vooravond van een overeenkomst met de provincie én de Ontwikkelmaatschappij Ruimte voor Ruimte met als doel om het instrument Ruimte voor Ruimte (nog) strategischer in te kunnen zetten;
- We 'draaien' (in samenwerking met de provincie) een pilotproject onder de vlag 'vitale vakantieparken';
- We bereiden ons voor op een actieve deelname aan de Regiodeal Noord-Oost Brabant met projecten in relatie tot 'stallenaanpak' en 'puzzelen met ruimte';
- We hebben een overlegtafel ingericht (Transitiestudio Bernheze) waarin we structureel casuïstiek in relatie tot de transitie landbouw met medewerkers van provincie en Regiodienst richting geven. We willen daarmee onder andere een voorbeeld zijn in de regio en zijn graag bereid tot kennisdeling;
- We zijn actief in het maatschappelijke netwerk en dragen het belang van regelingen zoals VABimpuls uit. In dat kader zetten we ons in om de ervaringen in relatie tot deze regeling uit te wisselen en om tot verbeteringen en oplossingen te komen.
- We realiseren ons dat binnen onze gemeente sprake is van een grote veestapel en daarmee het milieuvraagstuk nadrukkelijk aan de orde is. We geven alle aandacht aan de stoppende ondernemers in het kader van o.a. de Regeling Sanering Varkenshouderijen.
- We beschikken over een uitgebreid en actuele visie op ons erfgoed en bereiden ons voor op deelname aan de Erfgoeddeal;
- We hebben aandacht voor kwaliteit van ons buitengebied en eisen dit ook van initiatiefnemers en de opzet van hun plannen.
- We zetten ons expliciet in op het vlak van ondermijning en rollen hiervoor een actieplan uit in samenwerking met relevante partners;
- We beschikken over een actueel beeld van onze woningbouwopgaven en willen hierin versnellen. Ook hebben we recent onze visies op de inbreidingslocaties, uitbreidingslocaties en bebouwingsconcentraties/kernrandzones tegen het licht gehouden.
- We bereiden ons voor op de komst van de omgevingswet en werken aan een omgevingsvisie en doorlopen een traject naar een omgevingsplan.

Deze opsomming leggen wij u voor om aan te geven dat we intensief en op een verantwoorde manier actief zijn met betrekking tot de fysieke leefomgeving. We buigen ons dagelijks over vele ruimtelijke initiatieven waarbij we continu uitgedaagd worden om tot oplossingen te komen die zowel passend zijn binnen onze beleidskaders en -ambities alsook haalbaar zijn vóór, en aan-

sluiten bij de wensen en talenten van, initiatiefnemers. Het uitgangspunt van meerwaardecreatie hanteren wij graag en willen we verder integreren in onze projectafwegingen.

We ervaren in praktijk dat we regelmatig in discussie geraken met uw organisatie over behoefte aan ontwikkelruimte, maatwerkoplossingen en interpretatie van beleidsruimte. Hoewel u de afgelopen jaren diverse openingen heeft gecreëerd in relatie tot ontwikkelingen in het buitengebied, blijft uw verordening ons inziens achter op het vlak van:

a. *De inzet van woningen als oplossing voor ruimtelijke vraagstukken.*
Er zijn niet veel middelen beschikbaar waarmee we het verbeteren van de omgevingskwaliteit (bijv. de transitie van de landbouw) kunnen stimuleren en bevorderen. Het kunnen toekennen van (woning)bouwkavels betreft zo'n middel. Daar waar u in het ontwerp wel enige verruiming aankondigt met betrekking tot de Ruimte voor Ruimte regeling (en afgeleiden daarvan), blijft u de realisatie van deze woningen beperken tot bebouwings-concentraties (of direct aansluitend daarop). Realiseert u zich dat gemeente Bernheze zich sinds het bestaan van deze regeling hieromtrent actief heeft opgesteld, mede op basis van uw oproep aan gemeente om dat te doen? Inmiddels zijn er binnen onze bebouwingsconcentraties 90 RVR-woningen gerealiseerd en zijn er nog een fors aantal RVR-plannen in ontwikkeling. Daarmee zijn wij niet weggelopen van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid op dat vlak en zijn we ruimschoots tegemoet gekomen aan de afspraken zoals vastgelegd in het Pact van Brakkenstein.
Dit houdt tegelijkertijd in dat de landschappelijk-stedenbouwkundige ruimte voor het realiseren van RVR-woningen binnen onze bebouwingsconcentraties inmiddels maximaal benut is. Een verdere verstening van deze bebouwingsconcentraties, en daarmee het verliezen van het landelijk karakter van deze gebieden, is niet wenselijk. Zolang dat u de inzet van de RVR-regeling blijft beperken tot de bebouwingsconcentraties, achten wij de reikwijdte van dit instrument voor de komende periode minimaal. En dat is absoluut een gemiste kans.
Wel zien wij kansen om, met inzet van RVR-woningen, tot goede ontwikkelingen te komen buiten de bebouwingsconcentraties. En we vragen u dan ook in de Omgevingsverordening de ruimte te creëren om dit afweegbaar en dus mogelijk te maken. Uiteraard dient daarbij een zorgvuldige afweging op kwaliteitsniveau geëist te worden.

Bovendien brengt ons dat op de vraag waarom u de kwaliteitsafweging niet (verder) loslaat en dus over laat aan ons als gemeente. Als gemeente staan wij het dichtst bij de initiatiefnemers en zijn we (onder andere daardoor) goed in staat om belangenafwegingen te maken.

Gelet op het vorenstaande zijn wij van mening dat artikel 4.14 van de ontwerp Omgevingsverordening niet de ruimte biedt die wij nodig achten. U laat in dit artikel, terecht, de omgevingskwaliteit prevaleren en meent op basis daarvan ruimte voor maatwerk te bieden. lid 2, sub a.1 zorgt echter voor een forse inperking van de reikwijdte van dit artikel. Wij geven u dringend in overweging om artikel 4.14 aan te passen zodat de door ons onderbouwde brede afwegingsruimte alsnog ontstaat.

b. *De kansen om cultuurhistorische waarden te versterken*
Met u hechten wij veel waarde aan het beschermen en versterken van cultuurhistorische waarden binnen onze gemeente. Erfgoed neemt binnen Bernheze een belangrijke beleidsmatige positie in en weegt nadrukkelijk mee bij het afwegen en verder uitwerken van nieuwe initiatieven. We beschikken over een uitgebreid en actueel beeld van wat we op het vlak van erfgoed willen bereiken. We leren daarin elke dag bij en willen kunnen anticiperen op kansen die zich op dit beleidsvlak voordoen.
Recent zijn we geconfronteerd met een krappe uitleg (door uw medewerkers) van uw beleid op het vlak van cultuurhistorie. Daar waar de thans geldende Omgevingsverordening ruimte lijkt te

bieden voor het toekennen van een woonfunctie aan bebouwing die vanuit cultuurhistorisch oogpunt behouden en/of versterkt kan worden, is (o.i. ongefundeerd) het argument gebruikt dat deze ruimte niet geboden kan worden wanneer de vermeende cultuurhistorische waardering niet vertaald is naar een erfgoedkaart of een overzicht met waardevolle panden. Een dergelijke uitleg achten wij onjuist en te krap. Bovendien gaat dit voorbij aan de kennis die we 'onderweg' opdoen (en anticiperen op voortschrijdend inzicht in plaats van toetsen op basis van een momentopname), maar ook aan de zorgvuldige afweging en besluitvorming die op gemeentelijk niveau hieromtrent heeft plaatsgevonden. Bij het bestuderen van de nu voorliggende ontwerp-Omgevingsverordening wordt ons niet helder welke beleidsvrijheid u aan gemeenten toekent m.b.t. hierbedoelde situaties. Wij gaan ervan uit dat de door ons gewenste afwegingsruimte ons via de Omgevingsverordening wordt geboden. Wanneer de ontwerp-Omgevingsverordening deze ruimte niet biedt, verzoeken wij u om de verordening hierop aan te passen.

c. Water

Eerder heeft het Ontwerp regionaal water en bodem programma ter inzage gelegen. Die sluit ook aan bij de visies/WBP's (Waterbeheersplannen) van de waterschappen. Wij hebben daarin eerder meegedacht en input geleverd. Ten aanzien van voorliggende ontwerp-Omgevingsverordening hebben we één belangrijke opmerking:

De verschillende opgaven in een buitengebied vragen om een gebiedsgerichte aanpak. Die aanpak past ook in de lijn van de omgevingsvisie en daar handelen we ook naar. Echter, daadwerkelijke keuzes en bijvoorbeeld grondclaims in een gebied worden nu vaak gemaakt op basis van de thematische prioritering, economische winst en haalbaarheid/winst, en de verplichte realisatietijd voor overheden (doeljaren) per opgave. We zien dat daardoor soms eerder frictie ontstaat dan sprake is van een integrale benadering. Om 'zachtere' doelen zoals natuurherstel, ecologie, biodiversiteit, en klimaatadaptatie goed en integraal mee te nemen, stellen wij voor om in uw verordening de opgaven in een gebied randvoorwaardelijk van elkaar te maken. Dus als één transitie voorop loopt, moeten de andere opgaven meegenomen worden in de ontwikkeling. Daarmee voorkomen we dat gebieden, waarin onze inwoners en bedrijven leven, vele jaren in transitie blijven.

Bestuurlijk overleg

Parallel aan het indienen van voorliggende inspraakreactie hebben wij behoefte om, op bestuurlijk niveau, met u in overleg te treden. Wij willen u toelichten waar wij ons momenteel op concentreren, hoe wij te werk gaan m.b.t. ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving en wat wij nodig hebben om de ruimtelijke uitdagingen verantwoord tegemoet te treden. We maken ons zorgen over de grote opgaven die we met elkaar de komende jaren aangaan en vinden dat daar een onderlinge samenwerking bij hoort die meer uitgaat van elkaar aanvullen in plaats van controleren. We zouden naar een situatie willen waarin we afspraken maken over de hogere doelen en tegelijkertijd meer ruimte krijgen om tot maatwerkoplossingen te komen. Alleen dan lukt het ons om de benodigde versnellingen in de diverse transities waar te maken.

Graag zouden we op basis daarvan met u (en uw medewerkers) tot wederzijds begrip komen van elkaars visies en opgaven. Wellicht kan dit leiden tot onderlinge afspraken over aanpak, samenwerking en resultaten. Iets dat ons ruimte biedt om goede invulling te geven aan de omgevingswetgedachte, decentralisatie van verantwoordelijkheden, optimaliseren van de omgevingskwaliteit via meerwaardecreatie en maatwerk.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

Peggy Hurkmans
secretaris

Marieke Moorman
burgemeester